

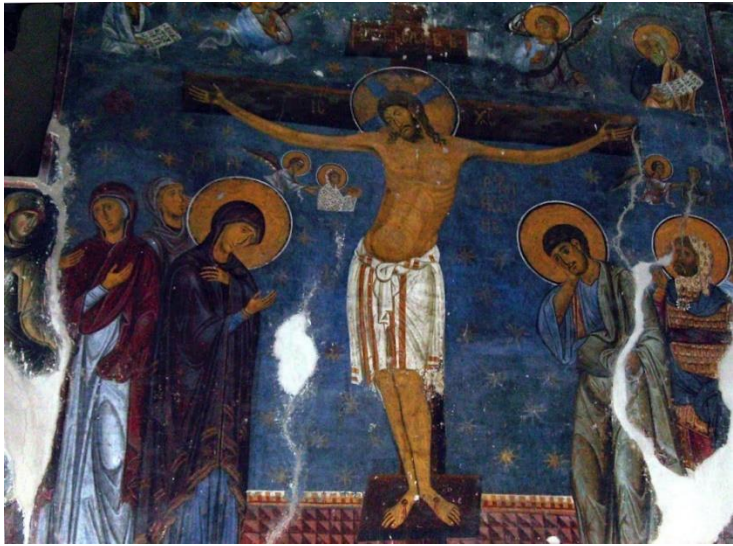
Васкрсење је победа живота над смрћу, радости над тугом, победа добра над злом

Сваке године слаavimo празник Васкрсења Христовог, догађај који нас подсећа да сваки човек има своје страдање, своју личну голготу али и да добро увек побеђује, чудесно и несхватљиво. Заборављамо да је сваки недељни дан – дан Васкрсења али и да га слаavimo и свакога часа и трена нашег живота ако доносимо радост, љубав и мир другим људима.

Зато овај празник симболички представља јаје, непомично, хладно, мртво али у себи крије живот. На Велики Петак страشان дан за људски род када је тело невиног положено у гроб ми припремамо и најчешће у црвену боју бојимо јаја да бисмо и радносно и победносносно разбили љуску смрти, бола и болести на дан Васкрсења и ослободили живот. Јаје је живот у потенцијалу, живот који се крије, живот који ће тек у нама добити смисао. Знамо да није логично али такав је и сам живот онај коме се васкршње јаје сломило он је победио, он је открио да постоји и нешто иза љустуре бесмисла. Онај који је јачи и силнији у логици празника је губитник јер сила и снага је супротна љубави а то је управо донео Онај који је и Васкрсао. Љубав као смисао и циљ човековог постојања. И нико пре њега и нико тако после њега није говорио и сведочио о том божанском нектару ка коме сваки човек тежи, о љубави. Како је то потресло свет да смо почели од Његовог рођења да рачунамо неко ново време и тако је до данас прошло 2020. година а да ми и даље прослављамо Васкрслога Христа. Има у томе нешто несхватљиво јер су многа царства дошла и прошла и многи празници и прославе пали у заборав али овај опстаје упркос свему. Чудесно и несхватљиво као и само Васкрсење.

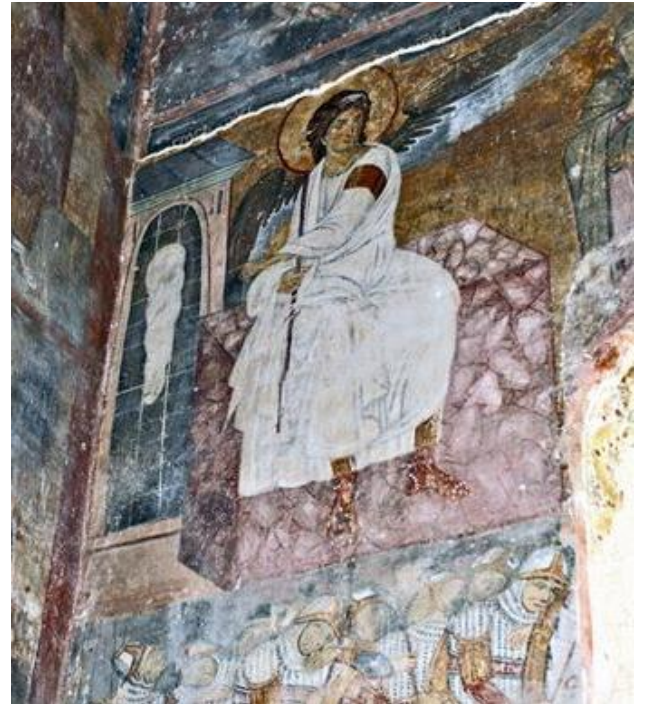

Када погледамо икону празника видимо да Васкрсење није само Христово, да није себично и самодовољно већ да је оно свечовечанско, надвремено, да је оно за нас. Да подиже безвољне, безживотне, умртвљене и уснуле.

Вашу пажњу бих вам усмерио на још два уметника, културна, историјска споменика који говоре о овом празнику а део су Европске културне баштине. Фреска Христовог распећа у манастиру Студеница, налази се на западном зиду и једно је од ремек-дела Средњег века. Осликано негде око 1208/9. године по жељи Светога Саве. Христос на икони као да шири руке да би загрлио. Његово лице је мирно за разлику од оних испод крста. Икона подсећа да љубав разапиње човека.

Фреска Белог Анђела из манастира Милешева задужбина краља Владислава из 1234. године. Манастир у коме су пребивале мошти Светог Саве. Ово је уствари икона Васкрсења јер Анђео Господњи показује мироносицама да је гроб празан, да је Христос Васкрсао. Испод његових ногу налазе се војници у пуној ратној опреми, наоружани који су попадали од страха. Интересантно је да је ова фреске прсликана у 16. веку и да је тек 400 година касније откривена тј васкрсла приликом рестаурације. Први сателитски пренос видео сигнала 1962. год. између Европе и Северне Америке садржао је слику Белог анђела из Милешеве међу првим кадровима који су представљали поздрав Европљана према Американцима. Нешто касније, исти сигнал је био послат у свемир. Бели анђео је одабран и за ову прилику јер је постао широм света препознат као симбол свеколиког мира.

Желећи да и сваки човек васкрсне и победи своја животна искушења и невоље честитамо вам празник – Христос васкрсе – Заиста васкрсе!

Ускрс, Васкрс и Воскрсеније

Ускрс (српско народно), Васкрс (старо српско књижевно и црквено) и Воскрсеније (данашње српско црквено). У поздраву је сачувано старо српско црквено (српскословенско) Христос васкрсе и данашње црквено (рускословенско) Христос воскресе.

„Ускрс“ је највећи хришћански празник и у целом хришћанском свету, па и код нас Срба и за овај празник је везан обичај даривања јајима. Јаје је симбол обнављања природе и живота и васкршње црвено јаје значи радост и за оне који га дају и који га примају.

Фарбање васкршњих јаја

Један од најлепших и најрадоснијих српских обичаја, који се није искоренио, чак ни у градовима, јесте фарбање јаја за Васкрс. Вредна домаћица, по устаљеној традицији, васкршња јаја боји (фарба) на Велики петак, у дан када се, иначе, ништа друго не ради, већ су све наше мисли упућене на страшни догађај Христовог невиног страдања.

Како се фарбају јаја?

Домаћица се најпре прекрсти и помоли Богу, затим у суд са водом, у коме ће кувати и фарбати јаја, додаје мало освећене водиче која је освећена у току васкршњег поста. На шпорету ври вода са бојом (варзилом), домаћица у њега спушта јаја, пазећи да равномерно буду обојена, а деца обигравају око матере, и броје свеже офарбана јаја, чији број расте свакога часа. Прво обојено јаје, оставља се на страну до идућег Васкрса и зове се "чуваркућа".

<https://www.youtube.com/watch?v=hBF8h2eQYmM>

Васкршње славље

У Србији за Ускрс се месе посебни хлебови – у источној Србији и неким деловима Војводине пеку се лепиње с уметнутим целим јајетом - ковржањак. Понедељак, дан после Ускрса, а зове и Водени понедељак, момци и млади људи поливају водом девојке и младе жене. На овај понедељак ваља и оставити разбијено ускршње јаје у њиви, да њива буде плодна. А даје се и ускршње јаје стоци да га поједе, да би целе године била здрава. На Васкрс укућани се туцају јајима – врх у врх, а онај ко победи, узима јаје противника.

Када сване дан Васкрсења Христова, са свих торњева православних храмова, дуго, звоне сва звона, и јављају долазак великог празника. Домаћин са својом породицом одлази у цркву на свету васкршњу службу. После службе, народ се међусобно поздравља речима: "Христос Васкрсе!" и "Ваистину Васкрсе!" Тај поздрав траје све до Спасовдана. Кад се дође из цркве кући, сви се укућани међусобно поздрављају васкршњим поздравом и љубе. Домаћин онда пали свећу, узима кадионицу и тамјан, окади све укућане који стоје на молитви, предаје неком млађем кадионицу и овај кади целу кућу. Уколико се не уме да отпева васкршњи тропар, наглас се чита "Оче наш" и друге молитве које се знају напамет, или се читају из молитвеника. После заједничке молитве, поново, једни другима честитају Васкрс и седају за свечано постављену трпезу.

На столу стоји украшена чини-ја са офарбаним јајима. Домаћин први узима једно јаје, а за њим сви укућани. Тад настане веселе и такмичење чије је јаје најјаче. То представља велику радост за децу. Приликом туцања изговара се, такође, "Христос Васкрсе" и "Ваистину Васкрсе". На Васкрс се прво једе кувано васкршње јаје, а онда остало јело. Тога дана, ако гост дође у кућу, прво се дарива фарбаним јајетом, па се онда послужује осталим понудама.

Обичаји у свету

Русија – У Русији је за Васкрс најважнији догађај – васкршњи доручак. Централно место за столом заузима ускршњи хлеб кулич као и паска – посебно јело које се спрема за тај дан. Она има облик пирамиде и спрема се углавном од сира. Током Ускрса сваки верник може да приђе звону у Цркви и да звони јер се сматра да је оно глас божији.

Грчка – Пре поноћи уочи Ускрса верници одлазе у цркву на поноћну литургију. Нешто касније, помоћу чађи свећа упаљених Светим пламеном, цртају три пута симбол крста изнад главног улаза у своје куће и поново изговарају Христос Воскерсе! У недељу ујутру, углавном у унутрашњости, пеку јагње на ражњу и сви присутни се госте и играју, обично до касно увече.

Бугарска – Ускрс у Бугарској се познаје по Кузњаку посебном хлебу који се прави целу ноћ и који има цело црвено јаје у средини. Домаћице своје умеће мере по томе која може боље да умеси овај хлеб. Након литургије, Бугари се кући враћају са свећом у руци, а на Ускрс носе нову одећу јер она симболизује рађање новог живота.

Аљаска – Православни Ускрс слави се и на Аљасци, а прослављају га Ескимима који су примили православну веру. Код њих прослава Ускрса траје недељу дана, а трпеза је у складу са оним што им је при руци. Овде се спрема усољена риба, најчешће лосос, а служи се у сировом стању. На трпези се нађе и салата од ретког биља, које се пола године чува само за ту прилику.

Етиопија – Фасика – тако се зову верници у Етиопији који славе православни Ускрс. Они посећују цркву на Васкрс и том приликом носе хабеше- беле традиционалне мантије. И у Етиопији центар празничне трпезе је хлеб и то дабо. Дабо је слadak пшенични хлеб који се једе као десерт а даје се свим гостима који дођу на Ускрс.

Египат – За православне Египћане који се зову још и Копти карактеристично је да се окупе на Ускрс у храму у прилично великом броју и заједно са хором певају песме намењене Исусу.

УСКРШЊЕ ДЕКОРАЦИЈЕ – УРАДИ САМ

<https://www.youtube.com/watch?v=li0rf2KsOWs>

<https://www.youtube.com/watch?v=DPeVpC3Cx2c>

КВИЗ – КОЛИКО ЗНАТЕ О УСКРСУ?

<https://www.blic.rs/slobodno-vreme/blic-kviz-koliko-znate-o-uskrсу/6gxchhh?fbclid=IwAR3WTPea6l1tSDyуVBhR-HlBTlxohSi6nEyKciSv3AwLRK92Pe2-fAt7Q>